

آزادسازی رقم جدید

Release of New Cultivar

نسیم، رقم جدید شبدر قرمز

Nasim, A New Red Clover Cultivar

محمد زمانیان، محمد اکبری‌راد، محمدرضا عباسی، وحید رهجو، شیرین یغموری، علیرضا طالب‌نژاد، جلیل نوربخشیان، حسن مختارپور و شهناز سلیمانپور

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱/۲۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۷/۲۰

مراحل انتخاب و معرفی این رقم شامل بررسی اولیه و تکثیر ژرم پلاسما اولیه، سلکسیون توده‌ای و ارزیابی آنها نسبت به بیماری سفیدک سطحی در مزرعه و گلخانه در کرج، آزمایشات به‌زراعی و مقایسه عملکرد در کرج، شهرکرد، اراک، گرگان، سنندج، کرمانشاه و اجرای مزارع نمایشی و ترویجی و تولید بذر در کرج بود. با معرفی این رقم می‌توان از طریق افزایش تنوع ارقام شبدر در نظام‌های زراعی کشور به افزایش سطح زیر کشت و تولید علوفه کمک نمود.

رقم نسیم از نظر دوره رسیدگی جزء شبدرهای چند ساله دیررس و چند چین (۵-۴ چین در هر فصل) است که علاوه بر توانایی تولید علوفه در طول فصل زراعی، مناسب تناوب‌های زراعی کوتاه‌مدت نیز می‌باشد (جدول ۱). نسبت به بیماری سفیدک سطحی و

در برنامه پنج ساله چهارم توسعه کشور پیش‌بینی شده است میزان مصرف روزانه مواد پروتئینی از ۵/۷ گرم به ۳۵ گرم برسد. مهمترین عامل موفقیت این برنامه افزایش تولید علوفه در کشور است. یکی از راههای رسیدن به این افزایش تولید علوفه، استفاده از ارقام جدید پر محصول شبدر است. شبدر قرمز به دلیل عملکرد علوفه بالا، سازگاری وسیع به شرایط اقلیمی و خاکی و قابلیت هضم مناسب علوفه، نسبت به سایر گونه‌های شبدر برتری دارد (Taylor, 1985).

این رقم با نام علمی *Trifolium pretense cv Nasim* از طریق انتخاب توده‌ای (*Mass selection*) در ژرم پلاسما‌های ارسالی از سازمان خواربار و کشاورزی FAO سازمان ملل متحد حاصل شده است (Taylor and Quesenberry, 1996).

آدرس پست الکترونیکی نگارنده مسئول: M_zamaniyan@yahoo.com

شبدر قرمز پس از بررسی و تأیید موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر در بیستمین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۴ کمیته انتخاب، نامگذاری و آزادسازی ارقام جدید سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تصویب و طی ابلاغیه شماره ۷۷۲۵۶/۲۲۲ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۴ نامگذاری و آزادسازی آن با نام «نسیم» ابلاغ شد.

سایر بیماری‌های قارچی، آفت سرخرطومی برگ و سرما متحمل می‌باشد (Rezende *et al.*, 1999; Taylor, 2008). این رقم می‌تواند در شرایط تحقیقاتی ۹۰ - ۶۰ تن در هکتار علوفه تر (بطور میانگین ۱۰ تن برتری نسبت به شاهد) و ۱۵ - ۱۲ تن علوفه خشک در هکتار (بطور میانگین ۴ - ۲ تن برتری نسبت به شاهد) (جدول‌های ۱ و ۲) تولید کند (Zamanian, 2009).

گزارش نامگذاری و آزادسازی رقم جدید

References

- Rezende, V. F., Ramalho, M. A. P., and Corte, H. I. 1999.** Genetic control of common bean resistance to Powdery mildew. *Genetic and Molecular Biology* 2: 233-236.
- Taylor, N. L. 1985.** Clover science and technology. American Society of Agronomy. Madison, Wisconsin, U.S.A.
- Taylor, N. L., and Quesenberry, K. H. 1996.** Red clover science. Kluwer Academic Publishers. Dordrecht, Boston, London. 226 pp.
- Zamanian, M. 2009.** Assessment and comparison of potential forage yield of red clover cultivar. *Seed and Plant Production Journal* 25-1 (1): 95-108.

آدرس: کرج- بلوار شهید فهمیده- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۴۱۱۹

جدول ۱- خصوصیات زراعی، مورفولوژیک و کیفیت رقم نسیم
Table 1. Agronomic, morphologic and quality characteristics of Nasim cultivar

میزان بذر مصرفی (کیلوگرم در هکتار)	رنگ بذر	قابلیت خوشخوراکی (%)	درصد قابلیت هضم	درصد پروتئین	عملکرد بذر (کیلوگرم در هکتار)	عملکرد علوفه خشک (تن در هکتار)	عملکرد علوفه تر (تن در هکتار)	طول دوره رشد (روز)	واکنش نسبت به سرما	واکنش نسبت به بیماری و آفات	فرم بوته	گروه رسیدن	ارتفاع بوته	فصل رشد
Seeding rate (kg ha ⁻¹)	Seed color	Platability (%)	Digestability (%)	Protein (%)	Seed yield (kg ha ⁻¹)	Dry matter yield (t ha ⁻¹)	Fresh yield (t ha ⁻¹)	Growth period (day)	Reaction to cold	Reaction to disease and pest	Growth habit	Maturity group	Plant height (cm)	Growing season
15-20	قهوه ای ابلق Brown	80	69	16	300-500	12-15	60-90	180	متحمل Tolerate	متحمل تا مقاوم Tolerate to resistant	ایستاده Erect	دیررس Lately maturity	50-80	پاییز Fall

جدول ۲- میانگین عملکرد علوفه رقم نسیم نسبت به شاهد (رقم محلی شهر کرد) در شش منطقه و دو سال
Table 2. Mean of forage yield of Nasim cultivar compared to check (Local Shatr-e-Kord) in six locations and two growing seasons

مناطق مورد توصیه	میانگین عملکرد علوفه تر (شاهد) (تن در هکتار)	میانگین عملکرد علوفه تر رقم نسیم (تن در هکتار)	افزایش عملکرد نسبت به شاهد (تن در هکتار)	میانگین عملکرد علوفه خشک (شاهد) (تن در هکتار)	میانگین عملکرد علوفه خشک رقم نسیم (تن در هکتار)	افزایش عملکرد علوفه خشک نسبت به شاهد
Recommended region	Mean of fresh forage yield of check (t ha ⁻¹)	Mean of fersh forage yield of Nasim (t ha ⁻¹)	Yield increase compared to check (t ha ⁻¹)	Mean dry forage yield check (t ha ⁻¹)	Mean dry forage yield of Nasim (t ha ⁻¹)	Dry forage yield increase compared to check (t ha ⁻¹)
البرز، مرکزی، چهار محال بختیاری، لرستان، همدان، اصفهان، کرمانشاه، کردستان، آذربایجان شرقی و غربی	50	60	10	8-10	12	2-4

